

Tisková zpráva

Česká veřejnost ke konfliktu na Ukrajině – jaro 2022

- ⊙ Necelé tři pětiny občanů (58 %) souhlasí s kroky vlády na podporu Ukrajiny, o málo více než třetina (35 %) s nimi nesouhlasí.
- ⊙ Výrazná většina Čechů podporuje vyvíjení diplomatického tlaku na Rusko, jakož i snahy o jeho politickou a ekonomickou izolaci a finanční podporu Ukrajiny jako kroky směřující k zastavení konfliktu. Pouze jen o málo více než polovina však schvaluje poskytování vojenského vybavení Ukrajině a naprostá většina odmítá vyslání vojáků na Ukrajinu.
- ⊙ Třetina respondentů vyjadřovala silné obavy z eventuálního použití jaderných zbraní Ruskem proti Ukrajině, necelá pětina měla takové obavy i v případě České republiky a dalších zemí NATO.
- ⊙ Jen dvě pětiny (41 %) Čechů si myslí, že Ukrajina by se měla stát členem NATO, přičemž pouze 15 % je pro její urychlené začlenění do NATO.
- ⊙ Téměř tři pětiny (58 %) se vyslovují pro začlenění Ukrajiny do EU, ale jen 17 % je pro urychlené začlenění.

Zpracoval:

Jan Červenka

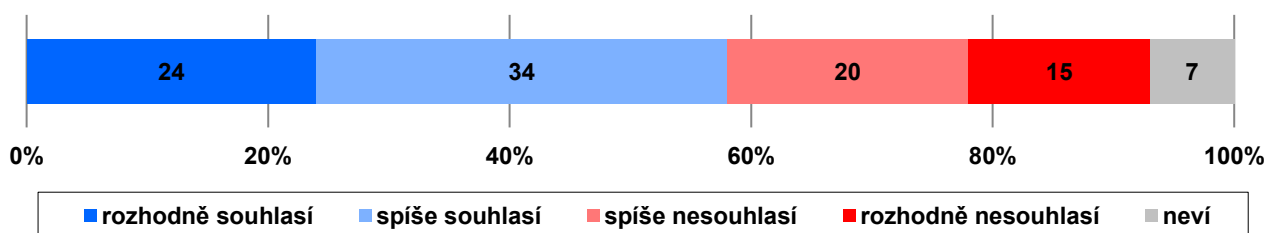
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

V šetření, jež proběhlo v období od konce března do začátku května 2022, Centrum pro výzkum veřejného mínění dotazovalo sadu otázek týkajících se konfliktu na Ukrajině. Výzkum zjišťoval, jak se občané staví ke krokům vlády na podporu Ukrajiny, jak hodnotí různá opatření směřující k zastavení probíhajícího konfliktu, nakolik se v souvislosti s probíhajícím konfliktem obávají případného použití jaderných zbraní, jak se dívají na možné začlenění Ukrajiny do NATO a EU a také jak sami ve svém vlastním chování reagovali na daný konflikt.

Graf 1: Souhlas/nesouhlas s kroky vlády podporující Ukrajinu ve válce s Ruskem¹ (%)

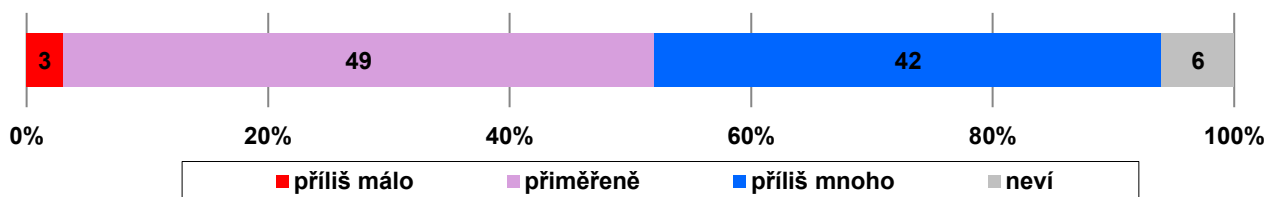
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. 3. – 9. 5. 2022, 845 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 1, téměř třípětinová (58 %) většina české veřejnosti vyjádřila souhlas s kroky vlády na podporu Ukrajiny ve válce s Ruskem, když 24 % s nimi rozhodně souhlasilo a dalších 34 % s nimi spíše souhlasilo. Nesouhlas s kroky vlády dala najevo více než třetina (35 %) dotázaných, v tom 20 % spíše nesouhlasilo a 15 % rozhodně nesouhlasilo. Zbývajících 7 % zůstalo nerozhodnuto a zvolilo odpověď „nevím“.

¹ Znění otázky: „Souhlasíte nebo nesouhlasíte s kroky vlády podporující Ukrajinu ve válce s Ruskem? Rozhodně souhlasíte, spíše souhlasíte, spíše nesouhlasíte, rozhodně nesouhlasíte.“

Podrobnější analýza ukázala, že souhlas s kroky vlády roste spolu se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání. Ve vyšší míře kroky vlády podporují voliči vládních stran, ti, kdo vládě důvěřují, ti, kdo se politicky řadí na pravici či do pravého středu, a ti, kdo se zajímají o vývoj situace na Ukrajině. Nesouhlas s kroky vlády se ve zvýšené míře objevoval mezi voliči SPD, KSČM či ANO, rozhodnými nevoliči, těmi, kdo vládě nedůvěřují, a těmi, kdo se politicky řadí na levici nebo na levý střed. Podpora kroků vlády nebo naopak jejich odmítání jsou dále silně propojené zejména s důvěrou k Volodymyrovi Zelenskému. Ti, kdo Zelenskému nedůvěřují, s kroky vlády na podporu Ukrajiny souhlasí jen v 27 % případech, zatímco 67 % z nich nesouhlasí, mezi důvěřujícími 83 % souhlasí a jen 14 % nesouhlasí.

Graf 2: Hodnocení míry podpory Ukrajiny českou vládou ve válce s Ruskem² (%)

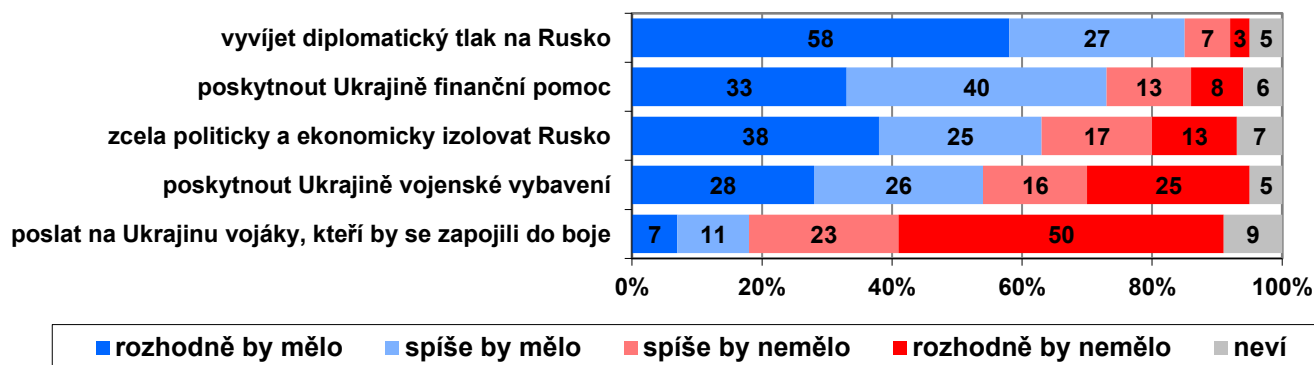

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. 3. – 9. 5. 2022, 845 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak ukazují výsledky v grafu 2, asi polovina dotázaných (49 %) hodnotí podporu Ukrajiny ve válce s Ruskem ze strany české vlády jako přiměřenou, více než dvě pětiny (42 %) ji pokládají za přílišnou a naopak jen 3 % ji vidí jako nedostačující. 6 % dotázaných míru podpory Ukrajiny vládou nedokázalo posoudit.

Podrobnější analýza ukázala, že jako přiměřenou podporu Ukrajiny hodnotí hlavně ti, kdo s kroky vlády v tomto směru souhlasí. Mezi rozhodně souhlasícími se zároveň objevil zvýšený podíl těch, kdo podporu Ukrajiny ve válce s Ruskem hodnotí jako příliš malou. Ti, kdo naopak s kroky vlády na podporu Ukrajiny ve válce s Ruskem nesouhlasí, tuto podporu vesměs hodnotí jako přílišnou. Sociodemografické diference pak víceméně reprodukují rozdíly zaznamenané u předchozí otázky. Jako přiměřenou podporu hodnotí lidé s vysokoškolským vzděláním, ti, kdo se politicky řadí na pravici nebo na pravý střed, voliči koalic SPOLU a PirSTAN, ti, kdo důvěřují vládě, ti, kdo se rozhodně zajímají o vývoj situace na Ukrajině, a ti, kteří důvěřují V. Zelenskému. Jako přílišnou pak podporu Ukrajiny hodnotí častěji dotázaní bez maturitního vzdělání, ti, kdo se politicky řadí na levici nebo do levého středu, voliči SPD, ANO či KSČM, rozhodní nevoliči, lidé nedůvěřující vládě, ti, kteří se nezajímají o současný vývoj situace na Ukrajině, a ti, kdo nedůvěřují V. Zelenskému.

Graf 3: Názor na možné kroky mezinárodního společenství ve vztahu k válce na Ukrajině³ (%)

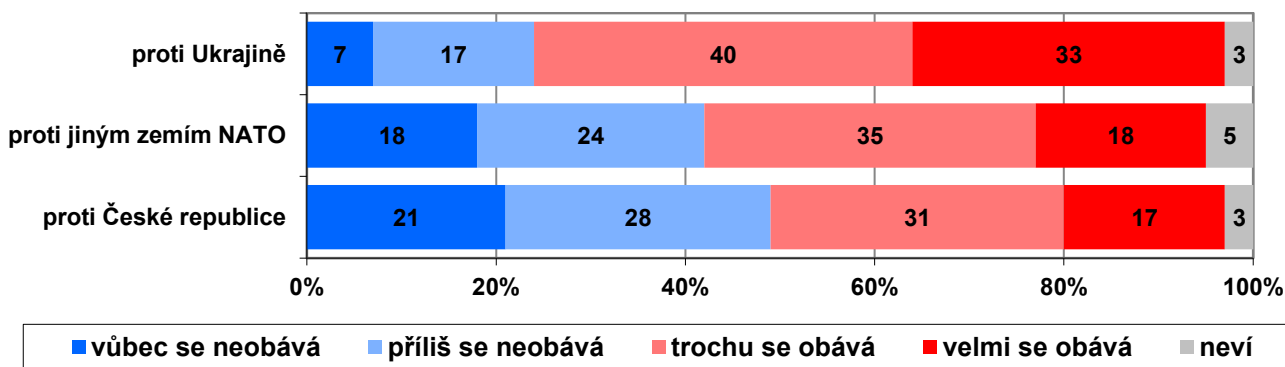
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. 3. – 9. 5. 2022, 845 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

² Znění otázky: „Podporuje česká vláda Ukrajinu ve válce s Ruskem příliš málo, přiměřeně, příliš mnoho?“

³ Znění otázky: „Jaké kroky by podle vás mělo podniknout mezinárodní společenství tváří v tvář válce na Ukrajině? Mělo by a) vyvíjet diplomatický tlak na Rusko, b) zcela politicky a ekonomicky izolovat Rusko, c) poskytnout Ukrajině finanční pomoc, d) poskytnout Ukrajině vojenské vybavení, e) poslat na Ukrajinu vojáky, kteří by se zapojili do boje.“ Možnosti odpovědí: rozhodně by mělo, spíše by mělo, spíše by nemělo, rozhodně by nemělo.

Otázka zkoumající různé možnosti reakce na válečný konflikt na Ukrajině ukázala (viz graf 3), že zdaleka nejvyšší podporu mezi zkoumanými možnostmi má vyvíjení diplomatického tlaku na Rusko, což si myslí 85 % respondentů, v tom 58 % rozhodně a dalších 27 % spíše. Jen 10 % s tím nesouhlasí a 5 % zůstalo nerozhodných. Téměř tříčtvrtinová většina (73 %) je i pro poskytování finanční pomoci Ukrajině, když 33 % si to myslí rozhodně a 40 % se k této možnosti kloní spíše, zatímco asi pětina (21 %) finanční podporu Ukrajiny odmítla, v tom 13 % spíše a 8 % rozhodně, a 6 % se nedokázalo rozhodnout. Pro úplnou politickou a ekonomickou izolaci Ruska se vyslovila více než třipětinová (63 %) většina oslovených, přičemž 38 % je pro takovou mezinárodní reakci na probíhající konflikt rozhodně a 25 % spíše, tři desetiny (30 %) s tím nesouhlasily, přičemž 17 % spíše a 13 % rozhodně, zbylých 7 % uvedlo, že neví. Pro poskytování vojenského vybavení Ukrajině se vyslovila už jen o málo více než polovina (54 %) občanů, v tom 28 % rozhodně a 26 % spíše, proti byly asi dvě pětiny (41 %), když 16 % bylo spíše proti, 25 % bylo rozhodně proti, a zbylých 5 % zůstalo nerozhodnuto. Případné vyslání vojáků na Ukrajinu pak výrazná, téměř tříčtvrteční většina (73 %) dotázaných odmítá, přičemž celá polovina (50 %) to odmítá rozhodně a 23 % spíše. Pro vyslání vojáků na Ukrajinu, kteří by se tam zapojili do boje, se vyslovila méně než pětina (18 %) oslovených, v tom 7 % rozhodně a 11 % spíše. Téměř desetina (9 %) respondentů zde odpověděla, že neví.

Graf 4: Obavy z případného použití jaderných zbraní Ruskem⁴ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. 3. – 9. 5. 2022, 845 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Další otázka zkoumala, zda a do jaké míry mají lidé obavy, že by Rusko mohlo v probíhajícím konfliktu použít jaderné zbraně. Výsledky zachycené v grafu 4 ukazují, že třetina (33 %) lidí se podle vlastního vyjádření velmi obává, že Rusko použije jaderné zbraně proti Ukrajině, necelá pětina má tyto obavy i v případě samotné České republiky (17 %) či ostatních států NATO (18 %). V případě Ukrajiny pak navíc další dvě pětiny (40 %) se použití jaderných zbraní ruskou stranou „trochu obávají“ a jen necelá čtvrtina (24 %) se toho příliš či vůbec neobává. U České republiky je míra obav nejnižší, když asi polovina (49 %) obav nemá a srovnatelná část (48 %) je naopak pocituje, i když převážně jen v kategorii „trochu se obává“ (31 %). U jiných zemí NATO je absence obav na úrovni více než dvou pětín (42 %), nějaké obavy má mírně nadpoloviční většina (53 %), byť opět v tom větší část zaujímá kategorie odpovědi „trochu se obává“.

Silné obavy zejména v případě Ukrajiny vyjadřují ženy a dotázaní, kteří důvěřují V. Zelenskému.

Dále šetření zkoumalo, jak občané České republiky pohlížejí na eventuální začlenění Ukrajiny do NATO⁵ a EU⁶. Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 5, mezi občany má vyšší podporu začlenění Ukrajiny do Evropské unie, když pro začlenění se vyslovila bezmála třípětinová většina (58 %) oslovených, v tom 17 % bylo pro urychlené začlenění Ukrajiny do EU a 41 % pro začlenění v nějakém delším časovém horizontu. Pouze o málo více než čtvrtina (27 %) dotázaných se vyjádřila proti členství Ukrajiny v EU a 15 % zůstalo nerozhodnuto. V případě začlenění Ukrajiny do NATO je česká veřejnost více rozdělená. Dvě pětiny (41 %) začlenění Ukrajiny do NATO podpořily, i když pro

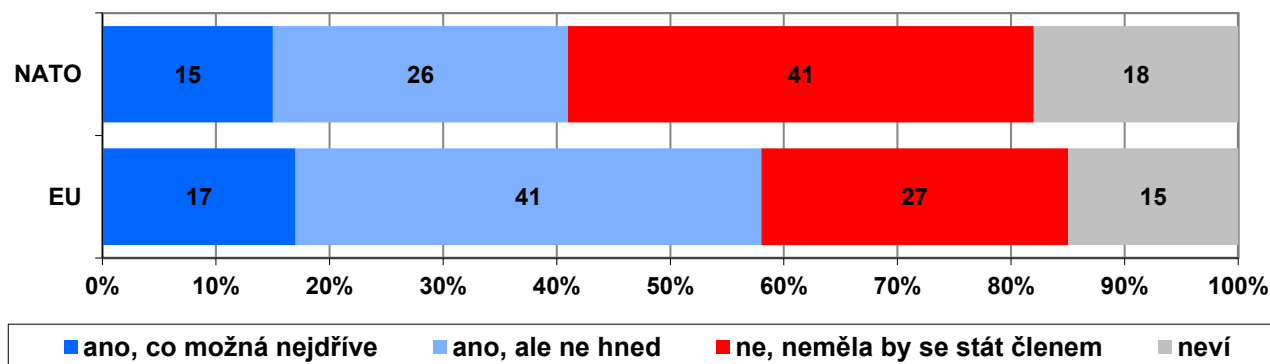
⁴ Znění otázky: „Obáváte se, že Rusko může použít jaderné zbraně a) proti Ukrajině, b) proti České republice, c) proti jiným zemím NATO.“ Možnosti odpovědi: velmi se obává, trochu se obává, příliš se neobává, vůbec se neobává.

⁵ Znění otázky: „Myslíte si, že by se Ukrajina v budoucnosti měla stát členem NATO? Ano, co možná nejdříve, ano, ale ne hned, ne, neměla by se stát členem NATO.“

⁶ Znění otázky: „Myslíte si, že by se Ukrajina v budoucnosti měla stát členem Evropské unie? Ano, co možná nejdříve, ano, ale ne hned, ne, neměla by se stát členem Evropské unie.“

urychlené členství bylo jen 15 %, zatímco 26 % bylo pro začlenění Ukrajiny do NATO v delší perspektivě. Stejně velká, dvoupětinová část (41 %) dotázaných však zapojení Ukrajiny do NATO odmítla a 18 % na otázku nedalo konkrétní odpověď.

Graf 5: Postoje k začlenění Ukrajiny do NATO a EU (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 18. 3. – 9. 5. 2022, 845 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podrobnější analýza ukázala, že v případě NATO odmítnutí začlenění Ukrajiny zesiluje s rostoucím věkem. Častěji je také odmítají lidé, kteří se politicky řadí jednoznačně na levici, naopak ti, kdo se řadí jednoznačně na pravici, více podporují začlenění Ukrajiny do NATO. Z hlediska stranických preferencí proti členství Ukrajiny v NATO výrazně častěji vystupují voliči KSČM a ČSSD, pro se vyslovují především voliči koalice SPOLU a koalice PirSTAN. V případě EU jsou rozdíly vesměs méně výrazné a v některých ohledech odlišné. Vyšší podporu začlenění Ukrajiny do EU vyjadřují ti, kdo se politicky řadí jednoznačně na pravici, naopak vyšší podíl odmítnutí se objevuje na levici i v levém středu. Z hlediska stranických preferencí odmítnutí vyjadřovali častěji voliči KSČM, zatímco voliči koalice SPOLU častěji podpořili začlenění Ukrajiny do EU v dlouhodobé perspektivě a voliči koalice PirSTAN více preferovali urychlené začlenění Ukrajiny do EU.

Poslední otázka k tématu zkoumala osobní aktivity v reakci na situaci s konfliktem na Ukrajině.⁷ Z odpovědí respondentů vyplynulo, že nejčastější reakcí z jejich strany bylo zvýšené sledování dění na Ukrajině (62 %). 41 % dotázaných uvedlo, že se nějakým způsobem zapojilo do pomoci Ukrajincům, např. darováním zboží nebo finančním příspěvkem. Všechny ostatní zkoumané aktivity byly mnohem méně frekventované. 14 % dotázaných uvedlo, že se vyhýbá nakupování ruských výrobků, 13 % zjišťovalo informace o umístění krytů, 9 % si dělalo zásoby potravin a jiných naprosto nezbytných věcí nebo si dělalo zásoby hotovosti, 8 % se zapojilo do dobrovolnických aktivit spojených s pomocí ukrajinským běžencům, 4 % uvažovala o odchodu na bezpečnější místo v zahraničí, 3 % nakupovala věci a pomůcky na přežití, jako např. tablety na čištění vody, nakoupila tablety s jódem, udělala si zásobu pohonných hmot nebo se zúčastnila demonstrací na podporu Ukrajiny, a 2 % uvažovala o odchodu na bezpečnější místo v ČR, připravila si evakuační zavazadlo nebo si pořídila zbraň.

⁷ Znění otázky: „Kvůli situaci na Ukrajině děláte něco z následujícího? a) Pozorně sledujete dění na Ukrajině, b) děláte si zásoby potravin a jiných naprosto nezbytných věcí, c) děláte si zásoby pohonných hmot, d) vyhýbáte se nakupování ruských výrobků, e) nějakým způsobem pomáháte Ukrajincům, např. darováním zboží nebo finanční pomocí, f) zapojujete se do dobrovolnických aktivit spojených s pomocí ukrajinským běžencům, jako např. do jejich převozu od hranic do míst pro jejich ubytování, do poskytování přístřeší a podobně, g) účastníte se demonstrací na podporu Ukrajiny, h) děláte si zásoby hotovosti, i) plánujete, nebo uvažujete o odchodu na nějaké bezpečnější místo v zemi, j) plánujete nebo uvažujete o odchodu na nějaké bezpečnější místo v zahraničí, k) nakoupil jste tablety jódu, l) nakoupil jste věci a pomůcky na přežití jako např. tablety na čištění vody, m) připravil jste si evakuační zavazadlo, n) zjišťoval jste umístění krytů, o) pořídil jste si zbraň.“ Možnosti odpovědi: ano, ne.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	Naše společnost, v22-03
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR
Termín terénního šetření:	18. 3. – 9. 5. 2022
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Vážení dat:	Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	845
Počet tazatelů:	70
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem – dotazování CAPI
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PL_3, PL_4, PL_5, PL_6, PL_7, PL_8, PL_9
Kód zprávy:	PM220712
Zveřejněno dne:	13. července 2022
Zpracoval:	Jan Červenka

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu "Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy".